

Sachin Sir's English Speaking

Its 100% guaranteed course

सबसे आसान तरीकेसे
अंग्रेजी बोलना
सिखानेके लियेही
हम जाने जाते है।

9028851719

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

उपलब्ध आहे!

मिस्त्री, टाइल्स
फिटर, पेंटर,
कारपेंटर,
प्लंबर इत्यादीसाठी खालील नंबर
वर संपर्क करावा.

संपर्क
मो. 8482839451

सोमवार ११ ऑगस्ट २०२५

Monday 11 August 2025

वर्ष : ५ | अंक : १४५

Year : 5 | Issue : 145

दैनिक किंमत : ₹ ५/-

Daily Rate: Rs. 5/-

उपराष्ट्रपतीपदाच्या निवडणुकीत संयुक्त उमेदवार उभा करण्यासाठी विरोधकांची तयारी

मोदीजी मला खोट्या आरोपात अडकवू नका ...

माजी राज्यपाल सत्यपाल मलिक यांचा मृत्यूपूर्वीचा 'तो' व्हायरल

नवी दिल्ली : जम्मू आणि काश्मीरचे माजी राज्यपाल सत्यपाल मलिक यांचे 5 ऑगस्ट रोजी वयाच्या 79 व्या वर्षी निधन झाले. दिल्लीतील राम मनोहर लोहिया रुग्णालयात प्रदीर्घ आजारानंतर त्यांचा मृत्यू झाला. जम्मू-काश्मीरसह त्यांनी गोवा, बिहार, मेघालय तसेच ओडिशाचे राज्यपालपदही सांभाळले होते. तसेच लोकसभा आणि राज्यसभेचेही ते सदस्य राहिले होते. जम्मू-काश्मीरचे राज्यपालपद सोडल्यानंतर त्यांनी प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदींवर केलेल्या आरोपांमुळे खळबळ उडाली होती. मृत्यूपूर्वी रुग्णालयात असतानाचा आता त्यांचा एक व्हिडीओ व्हायरल होत आहे. ज्यात ते प्रधानमंत्री मोदींचे नाव घेत आहेत.

या व्हिडीओमध्ये सत्यपाल मलिक म्हणतात, 'मोदीजी मला खोट्या आरोपात अडकवू नका. ज्या प्रकरणात मला अडकवले जात आहे, त्यात मीच तक्रारदार होतो. माझ्याकडे फक्त चार कुर्ते-पायजमे आहेत, 5-6 जोडी कपडे आणि दोन घड्याळे आहेत. हीच काय ती माझी संपत्ती. दिल्लीत एक घर आहे, एवढीच मालमत्ता. मग तरी मला कोणत्या गोष्टीसाठी अडकवले जात आहे.'

तक्रारदाराचा आरोप केले जाऊ शकत नाही. हे अनैतिक आहे.'

ज्येष्ठ पत्रकार करण थापर यांना दिलेल्या मुलाखतीमध्ये खळबळजनक आरोप केला होता. पुलवामा दहशतवादी हल्ला हा गुप्तचर विभागाचे अपयश होते. केंद्रीय राखीव पोलीस दलाच्या जवानांना सीमेवर नेण्यासाठी खरे तर विमानाची व्यवस्था करणे आवश्यक होते. एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर वाहनांचा ताफा घेऊन जाणे चुकीचेच होते, असे ते म्हणाले होते. तसेच 'पुलवामा दहशतवादी हल्ल्यानंतर प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी मला गप्प बसण्याचे फर्माविले होते', असेही सत्यपाल मलिक म्हणाले होते. या आरोपांमुळे खळबळ उडाली होती. मलिक यांच्या या मुलाखतीवरून बराच वादही

झाला होता. भ्रष्टाचाराचा आरोप आणि गुन्हा दरम्यान जम्मू-काश्मीरच्या राज्यपालपदी असताना काही फाईल्सना मंजूरी दिल्याबद्दल त्यांच्यावर भ्रष्टाचाराचा गुन्हाही दाखल झाला होता. मलिक यांनी

उपस्थित केलेल्या दोन प्रकल्पांची केंद्रीय अन्वेषण विभागाने चौकशी सुरू केली होती. त्यातील 2200 कोटींच्या किरू जलविद्युत प्रकल्पाबाबतच्या खटल्यात मलिक यांच्याविरोधात आरोपपत्र दाखल केले होते. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी एक्सवर पोस्ट शेअर करत त्यांना श्रद्धांजली वाहिली होती. मात्र शासकीय इतमामात अंत्यसंस्कार झाले नाहीत, असा आरोप काहींनी केला. भाजपाचे मध्य प्रदेशमधील प्रवक्ते कृष्ण कुमार जानू यांनी अंत्यसंस्कारवेळी जाऊ नयेत्या मृत्यूनंतरही अपमानास्पद वागणूक दिल्याचा आरोप केला. या आरोपानंतर जानू यांचीच पक्षातून सहा वर्षांसाठी हकालपट्टी करण्यात आली आहे

खरगे मित्रपक्षांशी संपर्क साधण्यात व्यस्त...

नवी दिल्ली : उपराष्ट्रपतीपदाची निवडणूक 9 सप्टेंबर रोजी होणार आहे. सत्ताधारी एनडीए आघाडी आणि विरोधी आघाडी इंडियाने निवडणुकीसाठी तयारी सुरू केली आहे. राष्ट्रीय लोकशाही आघाडीने (एनडीए) सत्ताधारी आघाडीचा उपराष्ट्रपतीपदाचा उमेदवार निवडण्याचा अधिकार प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी आणि भाजप अध्यक्ष जेपी नड्डा यांना दिला आहे. त्याच वेळी, विरोधी आघाडी इंडियाने उमेदवाराच्या नावावर एकमत निर्माण करण्यासाठी चर्चा सुरू केली आहे. संभाव्य उमेदवारांच्या नावांवर चर्चा करण्यासाठी इंडिया ब्लॉकच्या भागीदारांमध्ये चर्चा सुरू आहे. तर खरगे एकमत निर्माण करण्यासाठी विरोधी पक्षांशी संपर्क साधत आहेत.

काँग्रेस सूत्रांनी सांगितले की, उपराष्ट्रपतीपदाच्या निवडणुकीसाठी इंडिया अलायन्स संयुक्त उमेदवार उभा करेल यावर पक्षांमध्ये एकमत आहे. विरोधी गटातील एका गटाचा असा विश्वास आहे की भाजपने उमेदवार जाहीर केल्यानंतरच इंडिया अलायन्सने आपला उमेदवार

निश्चित करावा.

जगदीप धनखड यांनी 21 जुलै रोजी राजीनामा दिला उपराष्ट्रपती निवडणुकीसाठी नामांकन 21 ऑगस्टपर्यंत दाखल करता येईल. 9 सप्टेंबर रोजी मतदान होईल आणि त्याच दिवशी मतमोजणी देखील होईल. भारतीय निवडणूक आयोगाने (ECI) उपराष्ट्रपती निवडणूक कार्यक्रमाची अधिसूचना जारी केली आहे. यापुर्वी, जगदीप धनखड यांनी 21 जुलै रोजी आरोग्याच्या कारणास्तव उपराष्ट्रपती पदाचा राजीनामा दिला होता. धनखड यांच्या राजीनाम्यात म्हटले आहे की, 'आरोग्य सेवेला प्राधान्य देण्यासाठी आणि वैद्यकीय सल्ल्याचे पालन करण्यासाठी, मी संविधानाच्या कलम 67 (अ) नुसार तात्काळ प्रभावाने भारताच्या उपराष्ट्रपती पदाचा राजीनामा देत आहे.'

अलिकडेच विरोधी आघाडी भारतातील पक्षांमध्ये एकता

दोन्ही सभागृहांचे गणित आहे ...

उपराष्ट्रपतीची निवड संसदेच्या दोन्ही सभागृहांच्या सदस्यांचा समावेश असलेल्या इलेक्टोरल कॉलेजद्वारे प्रमाणशीर प्रतिनिधित्व प्रणालीनुसार एकल हस्तांतरणीय मताद्वारे केली जाते. अशा निवडणुकीत मतदान गुप्त मतदानाने केले जाते. आगामी निवडणुकीत सत्ताधारी राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी (एनडीए) ला स्पष्ट आघाडी आहे. 543 सदस्यांच्या लोकसभेत पश्चिम बंगालमधील बसीरहाटची एक जागा रिक्त आहे, तर 245 सदस्यांच्या राज्यसभेत पाच जागा रिक्त आहेत. राज्यसभेतील पाच रिक्त जागांपैकी चार जम्मू-काश्मीरमधील आणि एक पंजाबमधील आहे. गेल्या महिन्यात झालेल्या पोटनिवडणुकीत आम आदमी पक्षाचे (आप) नेते संजीव अरोरा यांनी राज्य विधानसभेत निवडून आल्यानंतर राजीनामा दिल्यानंतर पंजाबमधील ही जागा रिक्त झाली. दोन्ही सभागृहांची प्रभावी संख्या 782 आहे आणि सर्व पात्र मतदारांनी त्यांचा मतदानाचा हक्क बजावला तर विजयी उमेदवाराला 391 मतांची आवश्यकता असेल.

वाढली आहे. बिहारमधील मतदार यादीतील विशेष सघन पुनरावृत्ती आणि कथित निवडणुकीत झालेल्या धांदलीविरुद्ध विरोधी आघाडी एकवटली आहे. आता खरगे सोमवारी इंडिया ब्लॉकच्या खासदारांसाठी डिनरचे आयोजनही करतील.

चळवळ गतिमान करण्यासाठी महिलांनी पुढाकार घ्यावा : डॉ. सुरेश माने

नागपूर : एससी, एसटी, ओबीसी बहुजन महिला आजही राजकीय, सामाजिक दृष्ट्या जागृत नाही त्यामुळे त्यांच्यावर अन्याय अत्याचार होतात, त्यांना न्याय मिळत नाही, त्यासाठी महिलांना त्यांच्या अधिकारासाठी जागृत करण्यासाठी फुले - आंबेडकरी चळवळ गतिमान करण्याची गरज आहे, त्यात महिलांनीही पुढाकार घ्यावा असे आवाहन बहुजन रिपब्लिकन सोशालिस्ट पार्टीचे संस्थापक राष्ट्रीय अध्यक्ष अॅड. डॉ. सुरेश माने यांनी केले.

डॉ. सुरेश माने विदर्भ प्रदेश बीआरएसपी महिला आघाडी तर्फे उत्तर अंबाझरी मार्गावरील अमृत भवन येथे बहुजन महिला अधिकार परिषद आयोजित करण्यात आली. या परिषदेचे मुख्य मार्गदर्शक म्हणून ते बोलत होते. यवतमाळ जिल्हा बीआरएसपी नेत्या डॉ. सुनंदा वालदे यांनी महिलांना आवाहन केले की, मा. काशीरामजी यांची चळवळ गतिमान करण्यासाठी डॉ. सुरेश माने फार परिश्रम

२० माहिला अधिकार पारंपर

घेत आहेत. त्यांच्या सक्षम नेतृत्वात महिलांनी महिलांना जागृत करण्यासाठी पुढे यावे. कार्यक्रम माया सोनावणे, खजिस्ता अस्तम खान, परवीन बी. यांनी ही विचार मांडले. परिषदेच्या अध्यक्षस्थानी विश्रांती झांभरे होत्या, त्यांनी महिलांनी आपल्या न्याय हक्कासाठी लढा द्यावा असे आवाहन केले. डॉ. सुरेश माने यांच्या वाढविवसाचे औचित्य साधून चळवळ गतिमान करण्यासाठी विदर्भातील कार्यकर्त्यांतर्फे

आगामी काळ देशासाठी फार कठीण आहे असे दिसते. संविधानाची पायमल्ली करून देशाचा कारभार सुरू आहे. तुमच्या अधिकारावर गदा येत आहे. याचाच एक भाग म्हणून येत्या 19 ऑगस्ट रोजी संसद अधिवेशनात नवी दिल्ली येथे जंतर मंतर येथे संविधान सन्मान संमेलनाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

- अॅड. डॉ. सुरेश माने

महिलांनी फुले-शाहू-आंबेडकरांच्या विचारांची कास घेऊन आपले अधिकार मिळवण्यासाठी संघर्ष करावा.

- मुख्य वक्त्या नंदा पुरकट

65 हजारांचा निधी पक्षाचे राष्ट्रीय उपाध्यक्ष रमेश पाटील, डीएस मेथ्राम, सी.टी. बोरकर, सुरेश मोटघरे, शांताराम जळवे, डॉ. विनोद रंगारी यांच्या हस्ते देण्यात आला. संचालन डॉ. पूनम घोनमोडे यांनी केले. प्रस्ताविक प्रा. मंगला पाटील यांनी तर आभार प्रदर्शन लक्ष्मी पाझरे यांनी केले.

रेल्वेच्या तिजोरीत तब्बल 75 हजार कोटींहून अधिकचे उत्पन्न जमा

वंदे भारत एक्सप्रेस

नाशिक : आरामदायी आणि जलद प्रवासाची अनुभूती देणाऱ्या वंदे भारत एक्सप्रेसची महाराष्ट्रातील विशेष रेल्वेगाड्यांची संख्या नागपूर-पुणे या नव्या गाडीच्या समावेशाने 24 वर (अप-डऊन मार्ग) पोहचली आहे. देशात 144 वंदे भारत कार्यरत असून गतवर्षी त्यातून तीन कोटी प्रवाशांनी प्रवास केला होता. रेल्वेच्या तिजोरीत तब्बल 75 हजार कोटींहून अधिकचे

उत्पन्न जमा झाले. वंदे भारतकडे प्रवासी मोठ्या संख्येने आकर्षित होत असल्याकडे रेल्वे मंत्रालयाकडून लक्ष वेधले जाते. पुणे वंदे भारत आणि अन्य राज्यातील दोन अशा एकूण तीन वंदे भारत एक्सप्रेसचा शुभारंभ होत आहे. नागपूर-पुणे या वंदे भारत एक्सप्रेसचा उत्तर महाराष्ट्रातील भुसावळ, जळगाव व मनमाडकरांना लाभ

सद्यस्थिती मांडली होती. 31 जुलै 2025 च्या स्थितीनुसार विद्युतीकरण असणाऱ्या मोठ्या मार्गांकिेवर 144 वंदे भारत एक्सप्रेस कार्यरत आहेत. रेल्वेचे विद्युतीकरण जाळे राज्याच्या सीमा ओलांडून पसरलेले असल्याने ते लक्षात घेऊन राज्याच्या सीमा ओलांडून रेल्वेगाड्या सुरू केल्या जातात.

रॉबर्ट वड्डांवर ईडीने केला बेकायदेशीर कमाईचा आरोप

नवी दिल्ली : काँग्रेस नेत्या प्रियंका गांधी यांचे पती रॉबर्ट वड्डा यांच्याविरुद्ध दाखल केलेल्या आरोपपत्रात अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) दवा केला आहे की त्यांनी गुन्हातून 58 कोटी रुपये कमावले. ही रक्कम दोन कंपन्यांद्वारे आली. वड्डा यांनी या पैशाचा वापर मालमत्ता खरेदी करण्यासाठी, गुंतवणूक करण्यासाठी आणि त्यांच्या कंपन्यांचे कर्ज फेडण्यासाठी केला असे ईडीचे म्हणणे आहे. ईडीच्या म्हणण्यानुसार, कथित 58 कोटी रुपयांपैकी 5 कोटी रुपये ब्यू ब्रीझ ट्रेडिंग प्रायव्हेट लिमिटेड (BBTPL) आणि 53 कोटी रुपये स्काय लाईट हॉस्पिटॅलिटी प्रायव्हेट लिमिटेड (SLHPL) द्वारे आले. दोन्ही कंपन्या वड्डा यांच्या व्यवसाय नेटवर्कशी जोडल्या गेल्याचे सांगितले जाते. तपास यंत्रणेने म्हटले आहे की ही रक्कम एका शेड्यूल क्राइममधून, म्हणजेच आर्थीक गुन्हा घोषित केलेल्या स्रोतातून निर्माण झाली होती. कथित गुन्हेगारी कारवायांमधून मिळालेल्या गुन्हातून मिळालेल्या उत्पन्नाचे (पीओसी) तपासात अचूकपणे प्रमाणित करण्यात आले. रॉबर्ट वड्डा यांना 58 कोटी रुपयांचे पीओसी मिळाले असल्याचे आढळून आले.

ट्रम्प यांना अमेरिकन अर्थशास्त्रज्ञांचा घरचा अहेर

नवी दिल्ली : गेल्या काही दिवसांपासून भारत आणि अमेरिकेमधील संबंधांमध्ये कमालीची कटुता आली आहे. अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी भारतावर तब्बल 50 टक्के टॅरिफ आकारला आहे. यासंदर्भात भारताकडे 21 दिवसांची मुदत आहे. याचाच अमेरिकेतील एका अर्थशास्त्रज्ञांनी डोनाल्ड ट्रम्प आणि अमेरिकेतील राजकीय नेत्यांवर जोरदार टीका केली असून, भारताला एक महाशक्ती संबोधले आहे. अमेरिकन नेत्यांकडून जास्त अपेक्षा करू नका. अमेरिकेतील राजकारण्यांना भारताबाबत किंचितही कणव नाही. क्राइमध्ये अमेरिकेसोबत सामील होऊन भारताला चीनविरुद्ध दीर्घकालीन सुरक्षा फायदा मिळणार नाही. भारत ही एक महाशक्ती आहे, ज्याची

स्वतःची स्वतंत्र जागतिक ओळख आहे. अमेरिकन राजकारणात भारताच्या हिताला प्राधान्य नाही. अमेरिकेच्या डोनाल्ड ट्रम्प प्रशासनाने भारतावर लादलेले 50 टक्के टॅरिफ हे केवळ चुकीचे, अन्यायकारक असून, असंवैधानिक आहेत. यातून हेच स्पष्ट संकेत जात आहेत की, वॉशिंग्टनशी संबंध कायमस्वरूपी विश्वासाच्या पायावर आधारित नाहीत, या शब्दांत प्रसिद्ध अर्थशास्त्रज्ञ जेफ्री सॅक्स यांनी डोनाल्ड ट्रम्प प्रशासनावर तोंडसुख घेतले. अमेरिका स्वतःला मित्र म्हणवून लोकांना फसवत आहे. भारताने या सापळात अडकू नये. काही महिन्यांपूर्वीच्या भारत भेटीदरम्यान भारताला अमेरिके सोबतच्या कोणत्याही व्यापक व्यापार संबंधांवर अवलंबून राहू नये, असा इशारा दिला होता याची आठवण त्यांनी करून दिली. भारत आणि चीनमधील सीमारेषेवरून तणाव असूनही, दोन्ही देशांमधील मजबूत आर्थिक संबंध भारताच्या अर्थव्यवस्थेसाठी अत्यंत फायदेशीर ठरू शकतात.

उपमुख्यमंत्र्यांच्या दोन मतदार ओळखपत्रांच्या वादावर चिराग पासवान यांचे विधान

पाटणा : बिहारचे उपमुख्यमंत्री विजय सिन्हा यांच्यावर दोन मतदार ओळखपत्रे असल्याच्या आरोपांवरून राजकीय वक्तृत्व तीव्र झाले आहे. विरोधी पक्षनेते तेजस्वी यादव यांच्या खुलाशानंतर, हाजीपूरला पोहोचलेले लोकजनशक्ती पक्ष (रामविलास) प्रमुख चिराग पासवान यांनी प्रत्युत्तर देत म्हटले आहे की हे आरोप तेच नेते करत आहेत ज्यांच्याकडे स्वतः दोन मतदार ओळखपत्रे आहेत. ते म्हणाले की, जर निवडणूक आयोगाला हवे असेल तर ते उपमुख्यमंत्र्यांकडून उत्तरे मागू शकतात आणि सखोल चौकशी करू शकतात.

चिराग पासवान यांनी तेजस्वीवर थेट हल्लाबोल केला आणि तेजस्वी यादव यांच्यावरही दुहेरी मतदार ओळखपत्र असल्याचा आरोप आहे, त्यामुळे त्यांनी विजय सिन्हा यांना प्रश्न विचारणे योग्य नाही असे ते म्हणाले. निवडणूक

आयोगानेही या प्रकरणात तेजस्वी यांच्याकडून उत्तर मागितले आहे, असे ते म्हणाले. चिराग म्हणाले की, जेव्हा तुमच्यावरही खटला आहे, तेव्हा दुसऱ्यावर आरोप करणे आणि प्रश्न उपस्थित करणे योग्य नाही.

चिराग पासवान यांनी कर्नाटकातील राहुल गांधींच्या विधानांचा उल्लेख केला आणि म्हटले की राहुल जी यांनी स्वतःच्या सरकारवर प्रश्न उपस्थित केले आहेत. ते असे म्हणण्याचा प्रयत्न करत आहेत की कर्नाटकात त्यांचे सरकार बनावट मतदारांनी बनले आहे? त्यांनी आरोप केला की विरोधी पक्ष निवडक राज्यांमध्ये निवडणूक निकाल

देतांना चिराग पासवान म्हणाले की, जर कोणाला शंका असेल तर ती दुरुस्त करण्याचा मार्ग 'सघन पुनरावृत्ती' आहे. ते म्हणाले की, जर निवडणूक आयोग एसएआर (विशेष सारांश पुनरावृत्ती) करत असेल, तर त्यावर प्रश्न उपस्थित करण्याऐवजी, प्रक्रियेत सहकार्य केले पाहिजे. ते म्हणाले की, तुम्ही स्वतः दाखवता की एक मतदार चार ठिकाणी मतदान करत आहे, बनावट मतदार तयार केले गेले आहेत आणि जेव्हा ती दुरुस्त करण्याची प्रक्रिया सुरू होते तेव्हा तुम्ही त्यावर गोंधळ निर्माण करता. नेत्यांशी संवाद साधतील, या मुद्द्यांवर चर्चा होईल.

बहुजन सौरभ

वाचकांना आवाहन
आम्ही वाचतो,
तुम्हीपण वाचा!

बहुजनांच्या सामाजिक व सांस्कृतिक चळवळीचे

७८ व्या स्वातंत्र्य दिनाच्या निमित्त

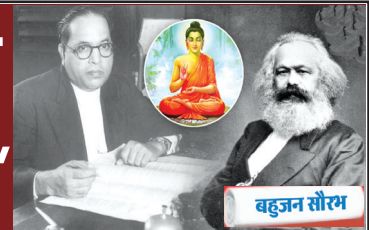
आपल्या सदृच्छा व जाहिराती खालील पत्त्यावर पाठवाव्यात.

:: दैनिक बहुजन सौरभ कार्यालय ::

१/२, स्वराज कॉलनी, अजनी पोलिस स्टेशन जवळ,
वजारी नगर, पाण्याच्या टाकीजवळ, मेडीकल कॉलेज
मागे, तुकडोजी महाराज पुतळ मार्ग, नागपूर-४४००२४
मेल -
bahujansaurabh@gmail.com

संपर्क - 9421588901,
9422860648

डॉ. बाबासाहेबांचा 'बुद्ध आणि मार्क्स..!'

ई.स. पूर्व 563 चा बुद्ध 1818 चा कार्ल मार्क्स 2381 वर्षांच्या अंतरातील दोघांची तुलना एक विनाद ठरवला जाईल. हसतील सहज मार्क्सवादी म्हणत बुद्धाला पाचीन, तर मार्क्सला आधुनिक दोघांना आधुनिकाची समान पातळीवर. काहीही असले तरी तुलना दोघांनी आहे आकर्षक अन उद्दीपकरी... मार्क्सच्या तत्त्वपणाालीच्या विस्तवाचे उलते अवशेष अल्पशे मात्र अतिमहत्वाचे... अवशेषाचे त्या भाग चार -

- तत्त्वज्ञान असाव जग बदलण्यास जागनिमिती सांगण्यास नव्हे

- वर्गावांगीया हितसंबंधात असतोच संघर्ष

- संपत्तीवरील खाजगी मालकी करते शोषण

- दुखः निवारण्यास गरज खाजगी संपत्ती नष्ट करणे.

जसा मार्क्स म्हणे, तत्त्वज्ञानाचे काम नसे जगाची उत्पत्ती स्पष्ट करणे तर तत्त्वज्ञानाची गरज असे, पुनर्रचना जगाची घडविणे.. तसेच बुद्धी समजावून सांगे लिष्टव्यवस्था सुनकवद्धला धम्म नाही सांगण्या उत्पत्ती जगाची तर काम धम्माचे करणे पुनर्रचना जगाची वुदे हेच पुन बुद्ध ब्राम्हण पोलायदास...

बुद्ध अन मार्क्स संपूर्णतया पोहचलेले वेधे एकमतसा. मार्क्स म्हणे इथे असे संघर्ष वर्गावांगत वर्गसंघर्षाची कबली देतो बुद्धही कोसला नरेश परमैजित सोबत चर्चेत अन दुर्दशेचे मूळ कारण वर्गसंघर्ष शिकवतो बुद्ध अष्टांगिक मार्गात. म्हणे मार्क्स खाजगी मालकी संपत्तीची देई सत्ता एक वर्गास तर करून शोषण, मातीमोल करे दुसऱ्यास भाषा बुद्धाची वेगळी, अर्थ मात्र तोच बुद्धाने संशोधिले 'दुःख' म्हणे मार्क्स 'शोषण' ज्यास. प्रश्नावर खाजगी संपत्तीच्या, चिकाटी मालकी रव्हाची आणते वेध अन ठरते कारण पुढील दुःखाचे, सांगे बुद्ध आनंदास. नष्ट करून खाजगी संपत्ती, दुखः दूर करणे गरज समाजाच्या भवत्यासाठी म्हणे मार्क्स भिन्न संघ बुद्धाचा देई प्रचिती घावी न लागे पुरावा काही वेगळा दास. अशांरिती गालावेध इस्पित बुद्ध अन मार्क्स दोघांनीही एकच मार्ग मात्र वेगवेगळे दोघाचे...

आणण्या कम्प्युनिझम, भिस्त बुद्धाची पुणशील, आर्य अष्टांगिक मार्ग अन दल परामीतांवर तर आग्रह कम्प्युनिस्टांचा हिंसा अन सर्वसंरांच्या हुकूमशाहीवर. न्याय अन सुरक्षासाठी हिंसा वाटे ना वायगी बुद्धाना ही पुरा. जॉन डूईच्या मते शोवटच ठरवतो मार्ग होता योग्य की अयोग्य बुद्धही कदाचित हेच मानून म्हणाला असता हिंसा ठरे योग्यच जर (टीयाला पोहचवण्यास असे ती गरजेची. धर्माला सरसकट गोळी अफूची म्हणे मार्क्स कारण नव्हते ठाव त्यास म्हत्वी बुद्ध धम्माची राहता राहिला प्रश्न सर्वसंरांच्या हुकूमशाहीचा हुकूमशाही मग ती कसलीही असो नसेमया बुद्धाना.

रशियन्स ना गर्व त्यांच्या कम्प्युनिझमा मात्र ते विस्ततात बुद्धाने ही स्थापिला कम्प्युनिझम

ते ही हुकूमशाहीविना संपाच्या रूपात आश्चर्य हे सर्व आश्चर्यात. रशियातील कम्प्युनिस्ट हुकूमशाहीने विस्मयकारक रश पाडलेव आपल्या पदरात तव्य पुर्या चा दाव्यात म्हणून, म्हणतो रशियन हुकूमशाही चांगलीच सर्व मागास देशांसाठी युक्तिवाद मात्र नव्हे ह कायमस्वरूपी हुकूमशाहीचा. 'स्वातंत्र्य, समता अन बहुत्व' सारांश नवीन समाजरचनेचा सांगे फ्रेंच राज्यकर्ताी स्वागत रशियन क्रांतीचे आणते जे समता मात्र, स्वातंत्र्य अन बहुत्वाशिवाय समता ठरे कुचकामी. बाबा, 'बुद्ध आणि मार्क्स'च्या वरील धिवेचनात तुमच्या कुठेही नाही मार्क्स उभा बुद्धाच्या समोर आडव्यात... 'पडत्या जाती, वर्ग सेवून बंदिस्त' म्हणालात तुम्ही 'कास्ट ईन इंडिया'त... 'अस्पृश्यता ह नव्हे प्रश्न व्यक्तित्वात तर आहे तो दोन वर्गांमिात कव्ह' मांडणी तुमची 'मुक्ती कोण पथे'त... बांधला पहिला राजकीय पक्ष तुम्ही मजुरांसाठी स्वतंत्र असा, करून जाहीर दुश्मन 'ब्राम्हणशाही' सोबत 'भांडवलशाही' ला. बांधली म्युनिसिपल कामगार युनियन अन केली मांडणी 'राज्य समाजवाद' व 'आर्थिक लोकशाही'ची 1945 साली तुम्ही लिहिलेल्या 'युनायटेड स्टेट्स ऑफ इंडिया'च्या राज्यघटनेत. मार्क्सचा कम्प्युनिस्ट जाहीरनामा कामगारांनी वाचलाच पाहिजे असा अह्वास धरणारे तुम्ही दिले त्याच्या 'मजुरी-काम व भांडवलाचे' घडे 'जन्मत'ून. अन छापले मार्क्स-एंगल्स चे चरित्र म्हणत 'आई' गोळीची त्याच साप्ताहिकाव्तातून. जोडे शिवणाऱ्याचे पोरो झाले राष्ट्राव्हा म्हणून किती कौतुक तुम्ह कम्प्युनिस्ट स्टालिनचे... झालात शोकाकूल तुम्ही, मृत्यु ने तयाच्या. तर बुद्धाचे वचन तेच जे देते 'सामाजिक संदेश' व शोधा देतो का बुद्ध उत्तर मार्क्सला आव्हान तुमचे 'बुद्ध अन त्याच्या धम्मात.' अशी हेई प्रत्येक महत्त्वाच्या प्रसंगी तुम्ह आव्हान मार्क्सची... नव्हती अंलजी तुम्हस त्याच्या कम्प्युनिझमची खूज्या नेत्यांनी मात्र नावावर तुमच्या फोडल्या चवळ्या 'मार्क्स-बुद्धाच्या' अनाढ्याी वावात. फोडली रिपाई बी.सी.जी नी ठवून दासासंबांना कम्प्युनिस्ट स्वतःला म्हणवत बुद्धिस्ट ढालेनी ही फोडली पेंथर ठावत दसाळला 'कमीनिष्ट'. प्रत्येक चवळक तुमच्या नावाची गेलीच पुर्णतया लयास टाच 'बुद्ध विरुद्ध मार्क्स' नानाने कारण 'बुद्ध विरुद्ध मार्क्स' बघता बघता झालेव, 'आंबेडकर विरुद्ध मार्क्स'... आता तर नाव वेणेही कामगारांचे ठरू लागलेव गद्दारी तुमच्याशी तर नेत्यांनी साधलीच जवळीक वेरी हिंदुत्वाशी ठावून 'अस्पृश्य' तत्व मार्क्सवादाची... ठावून 'अस्पृश्य' तत्व मार्क्सवादाची...

- मिलिंद भवार
मो. 9833830029

सच्चे कीर्तनकार, वारकरी हे ब्राह्मणांना का घाबरतात?

ब्रिटिशविरुद्ध सुरु केलेल्या आंदोलनाला लोकांचा मोठा प्रतिसाद मिळू लागला. समतेवर आधारित स्वातंत्र्य मिळवण्यासाठी देशभर लढा सुरु झाला. बहुजन समाज जागा झाला. ब्राह्मण हे देशाचे खरे दुश्मन आहेत अशी भूमिका घेऊन दिनकरराव जवळकर यांनी पुस्तक प्रकाशित केले. डॉ. बाबासाहेब वकील म्हणून त्यांच्या मदतीस धावले. त्याच काळात असंख्य लोक प्रवचन कीर्तनात जमू लागले. हे पाहून धूर्त ब्राह्मण पुढे सरस्वताले. त्यापैकी विष्णुपंत जोग महाराज, त्यांनी 1917 साली आळंदी येथे वारकरी प्रशिक्षण संस्था सुरु केली.

वारकरी संत तत्त्वज्ञानाचा अभ्यास आणि प्रचार सुरु करणे हा हेतू. तुकाराम सह सर्व संतांच्या विद्वेही विचाराचे कीर्तनकार प्रवचनकार निर्माण करण्याऐवजी ब्राह्मणी श्रेष्ठत्व दाखवणारे कीर्तनकार करायला सुरुवात केली. वर्ण व्यवस्था, पाप पुण्य याचे महत्त्व, स्वर्ग नरक, कर्म फल सिद्धांत म्हणजे आजचे दुःख हे तुमच्या पूर्व जन्मीच्या कर्मांचे फळ आहे. ते स्विकारा. थोडक्यात सर्व बहुजन समाज पलायनवादी, दैववादी बनविलेला आहे. आजही 99टक्के कीर्तनकार हेच सांगतात. देवेंद्र फडणवीस या ब्राह्मण नेत्याच्या नेतृत्वाखाली भाजप सरकारमधील नेत्यांनी अशा कीर्तनकारांना पकटीत देऊन ब्राह्मणी धर्माचा उद्धार केला. गावोगावच्या सप्ताहमाधील कोरड्या कीर्तनाला कमी लोक येतात हे पाहून कीर्तनानंतर मिष्टान्याच्या पंगती उठू लागल्याने सगळ्या गाव

कीर्तनाला हजार राहू लागला. बहुतेक ठिकाणी होणाऱ्या कीर्तन सप्ताहमध्ये 99टक्के अशा कीर्तनकारांचा भरना आहे. उरलेल्या एक टक्का कीर्तनकारांच्या प्रवचनात समाज परिवर्तनाची मोठी ताकद आहे. संतांच्या विचारांमध्ये आणि राज्यघटनेमध्ये साम्य आहे आणि बहुजन समाजाला सुखी-समाधानी बनवण्याचे सामर्थ्य याच विचारांमध्ये आहे. म्हणून आम्ही अशा विचारांच्या लोकांशी संवाद चालू केला. संतांच्या व तुकारामाच्या गाथेवर काम करणारे प्रामाणिक लोक भेटले. त्यातील काही लोक ब्राह्मणवद्दल स्पष्ट व उघड बोलायला घाबरू लागले. ब्राह्मण हा खरा शत्रू आहे हे खाजगीत मान्य करतात. पण त्याचा जाहीर उच्चार करण्यास ते घाबरतात. हा ध्याडपणा आहे असे आमचे मत बनल्याने आम्ही वेगळे झालो. एक टक्का किर्तनकार जे खरा वारकरी धर्म सांगतात, विद्वेही तत्त्वज्ञान मांडतात, त्यांना एकत्रित करूया त्यांचे नेतृत्व

नफरत खोर महादेव सदाशिव गोळवलकरचा इतिहास (राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ संस्थापक)

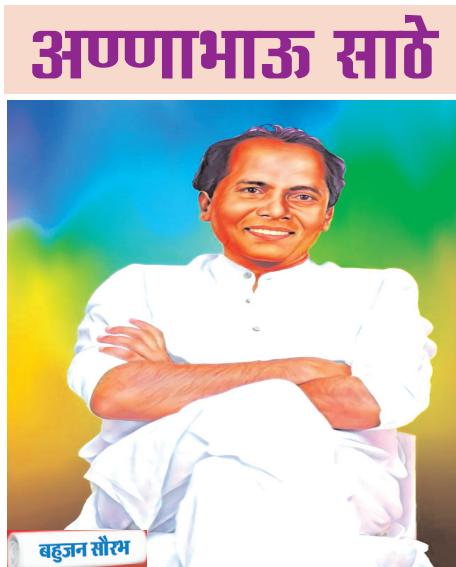
सदाशिव गोळकर याचा अत्याचार काही कमी होत नव्हता. चिड्डुन जाऊन कुणबी समाजाने एके दिवशी गुरु गोळवलकर यांचे वडील सदाशिव खोत यांची सामूहिक हत्या केली. हत्या केल्यामुळे त्या वेळच्या इंग्रज सरकारच्या पोलिसांनी त्यांना पकडले. त्यांच्याविरोधात खटला भरण्यात आला. त्यावेळेची शेतकरी कुणबी समाजाच्या बाजूने महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वतः आले होते. कुठलेही मानधन न घेता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी सक्षमपणे कुणब्याची बाजू घेऊन खटला चालवला व त्यांना निर्दोष सोडले. महादेव सदाशिव गोळवलकर गुरुजी यांचे खरे नाव महादेव सदाशिव उपाध्ये असे आहे. खोत ही सावकारकीची पदवी आहे. नाव बदलून महादेव सदाशिव पाध्येच्या ऐवजी महादेव गोळवलकर या नावाने तिथून पळून जाऊन नागपूरला छत्रपती शिवाय्यांचे वंशज त्यांच्या ठिकाणी ब्राम्हण म्हणून यांनी आश्रय घेतला. तिथे प्राथमिक शिक्षण झाल्यानंतर बनारस

विश्वविद्यालय शिक्षण घेतले. त्या ठिकाणी त्याने प्रार्थना केली. कधीही केस काढणार नाही व माझ्या वडिलांच्या हत्येचा बदला तेली, तांबोळी, कुणबी या समाजाला गुलाम बनून घईल. पुढे आरएसएस प्रमुख झाल्यानंतर गोळवलकर यांनी बहुजनांना गुलाम बनवण्यासाठी राजकारणासाठी जनसंघ, विद्यार्थ्यांसाठी अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद, ब्राम्हण समाजासाठी विश्व हिंदू परिषद, कट्टर हिंदुवादी यासाठी बजरंग दल, भारतीय मजदूर संघ कामगारांना हिंदुत्वाच्या नावाखाली मूळ बनवण्यासाठी काढलेल्या या संघटना आहेत. या संघटनेच्या लोकांच्या हातात धर्मनिरपेक्ष भारताची सत्ता आहे. संघाचा रबरी स्टॅम्प संघोटे प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी, तडीपार गृहमंत्री संधाला अपेक्षित अशी बहुजन विरोधी कृत्ये करीत आहे.

सावरकर हिंदूत्व गोळवलकरचे बंधू ऑफ थॉट हे पुस्तक त्याने प्रार्थना केली. कधीही केस काढणार नाही व माझ्या वडिलांच्या हत्येचा बदला तेली, तांबोळी, कुणबी या समाजाला गुलाम बनून घईल. पुढे आरएसएस प्रमुख झाल्यानंतर गोळवलकर यांनी बहुजनांना गुलाम बनवण्यासाठी राजकारणासाठी जनसंघ, विद्यार्थ्यांसाठी अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद, ब्राम्हण समाजासाठी विश्व हिंदू परिषद, कट्टर हिंदुवादी यासाठी बजरंग दल, भारतीय मजदूर संघ कामगारांना हिंदुत्वाच्या नावाखाली मूळ बनवण्यासाठी काढलेल्या या संघटना आहेत. या संघटनेच्या लोकांच्या हातात धर्मनिरपेक्ष भारताची सत्ता आहे. संघाचा रबरी स्टॅम्प संघोटे प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी, तडीपार गृहमंत्री संधाला अपेक्षित अशी बहुजन विरोधी कृत्ये करीत आहे.

अण्णाभाऊ (1 ऑगस्ट 1920 ते 18 जुलै 1969) साठे, त्यांचे लेखन सामाजिक आणि राजकीय दृष्ट्या कृतीशीलतेवर आधारलेले होते. अण्णाभाऊ साठे हे मार्क्सवादी आंबेडकरवादी प्रवृत्तीचे होते. सुरुवातीला त्यांच्यावर साम्यवादी विचारसरणीचा प्रभाव होता. दलित साहित्याचे संस्थापक म्हणून त्यांना श्रेय दिले जाते. कथा, कादंबरी, लोकनाट्य, नाटक, पद्यनाट्य, लावणी, पोवाडे, प्रवासवर्णन अशा वेगवेगळ्या साहित्य प्रकारातील लेखन केलेले ख्यातनाम मराठी साहित्यिक. ब्रिटिश राज्यकर्त्यांनी 'गुन्हेगार' म्हणून शिक्षा मारलेल्या, एका जमातीत यांचा जन्म झाला वडिलांचे नाव भाऊ सिधेजी साठे तर आईचे नाव वाईबाई होते. त्यांचे मूळ नाव तुकाराम साठे, जन्मस्थळ वाटेगाव, जिह्वा सांगली. कुठलेही शालेय शिक्षण झालेले नव्हते. परंतु त्यांनी प्रयत्नपूर्वक अजर ज्ञान मिळवले. 1932 ला वडीला सोबत ते मुंबईला आले. जीवन चरितार्थासाठी कोळसे वेचणे, फेरीवाल्यांच्या पाठीशी गाठोडे घेऊन जाणे, मुंबईच्या मोरबाग गिरणीत झाडूझाला म्हणून नोकरी, अशी मळीतील ती कामे त्यांनी केली. मुंबईत कामगारांचे कष्टग्र्य, दुःखाचे जीवन त्यांनी पाहिले, त्यांनी संप, मोर्चे पाहून त्यांचात लढाऊगणही त्यांनी अनुभवला. 1936 मध्ये भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाचे नेते काँ. श्रीपाद अमृत डोंगे, यांच्या प्रभावाखाली आल्यावर ते कम्युनिस्ट पक्षाचे क्रियाशील कार्यकर्ते झाले. मुंबई आल्यानंतर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांपासून स्वातंत्र्यवीर सावरकरापर्यंत अनेक नेत्यांची भाषणे त्यांनी ऐकली. पक्षाचे कामही ते करीत होतेच, तथापि वडिलांच्या निधनानंतर कुटुंबाची सगळी जबाबदारी त्यांच्या आंगावर पडल्याने ते पुन्हा आपल्या गावी आले. तेथे भाजू साठे या चुलत भावाच्या तमाशाच्या फडात ते काम करू लागले. पुढे 1942 च्या चळवळीत सहभागी झाल्यामुळे ब्रिटिश सरकारने त्यांच्यावर पकडवॉरंट काढले, पोलिसांना चुकवून ते मुंबईला आले. मुंबईत लोकशाहीर म्हणून त्यांना नाव लौकिक झाला. त्यावेळी अमर शेख या ख्यातनाम मराठी लोकशाहीर बरोबर अण्णाभाऊंचे नाव लोकशाहीर म्हणून गावू लागले. त्यांनी लिहिलेल्या स्टॅलिनपंड्या पोवाडा, 1943 ला 'पाटी' या मासिकात प्रसिद्ध झाला. त्यांनी 1944 ला शाहीर अमर शेख व गव्हाणकर यांच्या मदतीने 'लालबावट' कलापथक स्थापन केले. या कलापथकावर सरकारी बंदी घातली. अमळनेरचे अमर हुताले

युवा पिढीला परिवर्तनाला दिशा देणारे साहित्य अण्णाभाऊ साठे

म्हणून कलंकित ठरवले गेलेले दलित आणि श्रमिक यांचे समुद्धीचे स्वप्न अण्णाभाऊ पाहत होते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या लढाऊ आणि निमोकी विचारांचे संस्कार त्यांच्या मानावर खोलवर रुजलेले होते. 'जग बदल घालुनी घाव, सांगून गेले मज भीमराव, गुलामगिरीच्या या चिखलात, रतून बसला का ऐरावत, अंग झाडून निघ बाहेरी, जे बिनीवसती घाव, जग बदल घालुनी घाव, सांगून गेले मज भीमराव', हे गीत त्यांचे खूप गाजले. साहित्यरस अण्णाभाऊ साठे यांच्या या ओळी म्हणजे विश्वरत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या आयुष्यातील संघर्षांचा आणि त्यांच्या संदर्भाचा सार सांगणाऱ्या ओळी आहेत. डॉ. बाबासाहेबांना समाजाला नेमेके काय सांगायचे होते? आज डॉ. बाबासाहेबांच्या नंतर सत्तर वर्षे उलटून गेली तरीही अनेकांना कठेना का, डॉ. बाबासाहेबांनी आपल्याला नेमेके काय करायला सांगितल आहे? डॉ. बाबासाहेबांचा आपल्यासाठी काय आदेश आहे? साहित्यरस अण्णाभाऊ साठे यांना डॉ. बाबासाहेब किती उमजले होते? याचे उत्तर या ओळीतून मिळते. फक्त माझे डॉ. बाबासाहेब किंवा मला

डॉ. बाबासाहेब समजले असे म्हणताना तुम्ही फक्त डॉ. बाबासाहेबांच्या जातीत जन्माला आले, धर्मात जन्मले किंवा डॉ. बाबासाहेबांना मानता म्हणजे तुम्हाला डॉ. बाबासाहेब कळले असे नाही, तर डॉ. बाबासाहेब हे समजून घेण्याची आणि अचरणात आणण्याची गोष्ट आहे, ही साहित्यरस लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांनी या कवितेच्या, गीताच्या माध्यमातून सांगितले. म्हणून अण्णाभाऊ साठे यांनी डॉ. बाबासाहेब त्यांचे विचार ही राख किंवा देशापूर्ती मर्यादित गोष्ट नाही, तर डॉ. बाबासाहेब हे जागतिक गोष्ट आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे जागतिक प्रेरणा आहे, डॉ. बाबासाहेबांचे कर्तृत्व हे जागतिक आहे आणि जगाने हे मान्य केले आहे, स्वीकारले आहे, त्यामुळे भारताचे पुत्र, भारतीय संविधानाचे शिल्पकार, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना विश्वरत म्हटले जाते. डॉ. बाबासाहेबांच्या शब्दांमध्ये, कार्यामध्ये, जग बदलण्याची ताकद होती आणि ते त्यांनी बदलून दाखवले, म्हणून अण्णाभाऊ साठे यांचे हे शब्द किती चपलक आहेत हे लक्षात घेते व ते शब्द काळजावर कोरून ठेवावे असे वाटतात आणि म्हणून अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य हे परिवर्तनाला दिशा, चालना देणारे उरले आहे. महाराष्ट्राच्या एकूणच जडणघडणीत आणि परिवर्तनात या साहित्याचे योगदान हे महत्त्वपूर्ण मानले जाते. आजही मोठ्या मस्तकावर तरली नसून, ती दलितताच्या तळसावर तरलेली आहे, असे ते म्हणत आणि ह्याच त्यांच्या लेखनाचा प्रेरणास्त्रोत होता. मानवी जीवनातील संघर्ष, दुःख दारिद्र्य यांच्या साहित्यातून प्रकट होते. त्यांच्या कथा, कादंबऱ्यातून त्यांनी उभा केलेल्या माणसात जबरदस्त जीवन इच्छा दिसते. त्यांच्यापासून प्रेरणा घेऊन अनेक दलित लेखकांची एक प्रतिभावान पिढी निर्माण झाली. त्यात बाबुराव बागुल, नामदेव दसाळ, लक्ष्मण माने, यशवंत मनोहर, दया पवार, केशव मैश्रम, शरणकुमार लिंबावे आदींचा अंतर्भाव होतो. अण्णाभाऊ साठेची निरीक्षण शक्ती अत्यंत सूक्ष्म होती. ज्या विषयांवर जीवनातून अण्णाभाऊंनी अनुभव आत्मसात केले. त्यातील क्षणांचा वेग आणि आवेग त्यांच्या लेखनात जाणवतो. रशियाच्या 'इंडो-सोव्हियत कल्चर सोसायटीच्या' निमंत्रणावरून ते 1961 मध्ये रशियाला गेले, तेथील अनुभवावर आधारित माझा रशियाचा प्रवास, हे प्रवास वर्णन त्यांनी लिहिले. पुढे मात्र दारिद्र्य आणि एकाकी आयुष्य त्यांच्या वाटेला प्रकर्षाने आले, मराठी साहित्यातील प्रतिष्ठितकडून त्यांची उपेक्षा करण्यात आली. त्यांचे निधन दुःखद परिस्थितीत मुंबई गोरगाव येथे झाले. महाराष्ट्रातील विवाहीपठात अण्णाभाऊवर अकरा प्रबंध सिद्ध केले गेले आहेत. पुणे विद्यापीठात त्यांच्या समनाथी 'अण्णाभाऊ साठे' अध्ययन सुरू करण्यात आले. त्यांच्या कथा, कादंबऱ्या केवळ भारतातच नव्हे तर 22 परकिय भाषेत भाषांतर झालेले आहेत. आजही त्यांचा आदर्श कवी, लेखक, नाटककार आणि आजचे युवा पिढी त्यांच्यावर प्रबंध लिहू प्रेरणा घेत आहेत. ■ ■

शनिवार सुट्टीचा दिवस असल्याने छान ताणून झोपावे या विचाराने अंधरुणात पडलेलो असताना मोबाईल खणवणाला. 'हॅलो' 'आबे, अजून झोपून हास काय?' बबनचा आवाज ऐकून झोप पार पळून गेली. खरतर एवढ्या सकाळी तो काही फोन करीत नव्हता. मनात धाकधूक झाली. 'बोल, काय झाले?' 'काही झालं नाही, मी घाबऱ्यासाठी फोन केला होता का आता या संव्याकाळी काळोख, बॅलरन पार्टी करू.' बबनचा निरोपसाठी फोन होता तर...' 'बाकीच्याशी बोललास काय?' मी विचारले. 'नाही, तुम्ही सगळे सुरवंशी लोक आह, हे मले माहीत होत, त्यातले बी फोन करतो थोड्या वेळाने, तू मी बोलजी पण, आज जमवा अजून या.' जाणघाशिवाय आता कोणताही पर्याय नव्हता. तसे दोन दिवस सुट्ट्या असल्याने एकदा जीव सदाशिव लोकांना कोणते काम असते. असे निरोप आले की आनंद होतो. त्यात मित्रांची बॅलरन पार्टी 'व्हा, व्हा बात ही' आवा शनिवार, रविवार नुसती मजा. या कल्पनेने मन भरून येत होते. फोना फाजी झाल्यावर वेळ निश्चित करून तयारीला लागली. राहुल, प्रकाश, नरेश असे दुपारून दू क्लिरवर टाकल्या गावाकडे निघालो. रस्त्यात एका चह टपरीवर थांबलो होते. 'घार, आपल्या मित्रांपैकी लग्नाची सुरवात बबन पासून झाली, तर..' प्रकाश बोलला. 'हे घार, मी चार दिवस सुट्ट्या टाकल्या आहेत. तुम्ही सुट्ट्या हो का. एक वेगळी रूम द म्हणू त्याला. मजा करू घार..' राहुलच्या या प्रस्तावावर सर्वांनी होकार भरला. रस्त्याने लागल्यावर माझा मनात बबनच्या सोपारिक चित्र चलचित्रासारखे माझ्यासमोर आले. बबनची आमची दोरती आठव्या वर्गापासूनची. गावात सातवा वर्ग पास झाल्यावर काकांनी घाला त्याच्या आठव्याकडे शिकवणाला ठेवला. आल्या आमच्या शेजारी राहिली. शाळा आणि वर्ग एक असल्याने मिळून वेणे जाण होऊ लागले. त्यातून मैत्री घट्ट होत गेली. त्याच्या गावाकडच्या कथा, त्याचे उपदृष्ट्या ऐकून आमचे मनोरंजन दवरचे. आम्हीही त्याच्या गावाकडे येथे जाऊन येऊ लागलो. सर्व कुटुंबाशी छान जुळून आले होते. बबन मॅट्रिक, बारावी कसबसा पास झाला. पण, सेकंड इयरचा अर्थदळा तो पार करू शकला नाही. एक दिवस त्याने घोषणा केली, 'बाप्स झालं आता शिक्षण, आता गावाकडे शेती कराचो. सह, सह अकरा शेती होती. दोनशे घाराच गाव होते. शेतीसह त्याने छोट फिराणा हुसका सुरू केले. शेती म्हणत करून, दोजनांचा लाभ घेऊन आधुनिक केली. बबन म्हणजे नवेल्यात एकदम चतुर दयाकी होता. व्यवहाराकडे ज्ञानात तो आमच्या खूप पुढे होता. काळानातही छान जम बसला होता. अड्डावीस, एकोणतीस वर्षांचा झाल्यावर काकांनी त्याच्या लग्नाची तयारी सुरू केली. काही स्थळांना घाने नकारा दिला तर काही

स्थळांनी घाला नकाराले. शेवटी दोंग जुळून आला. काका, काकू त्याच्या नातेवाईकांकडे लग्नाला गेले होते. दोन तीन दिवस मुकामी असताना लग्नघरी एक मुलगी सर्वांची सरबराई करण्यात पुढे आहे, त्यांच्या ध्यानात आले. त्यांना ती आडवली म्हणून त्यांनी चौकशी केली. मुलगी नातेवाईकांच्या गावचीच होती. दहावा वर्ग पास होती. कुटुंब शेतमजूर होते. शिष्टांगकाम करून कुटुंबाला मदत करीत होती. पाहयला खूप उजळ नाही. पण नाकी, डोळी आणि उडी ठीक असल्याने तिचा सावळा रंगही पसंत पाडले असा होता. दुसऱ्या दिवशी काका, काकूंनी मुलगी बघितली आणि बबनरावाला परत आल्यावर सांगितले, 'बबन, आम्ही मुलगी बघितली आहे. आमच्या लक्षात आली. 'तू पुढच्या रविवारी बघून ये.' बबनने मला त्या रात्री फोन केला. 'अन्ना, या रविवारी कोठे जाऊ नको, गावाकडे ये.' आपल्याले पोरगी पाहले जाव आहे.' 'मी कश्याला काका, काकू असतील ना?' माझा प्रश्न. 'उरं, ते पाहून आले. त्यांच्या लक्षात आली आहे. आपल्याले फायनल कराच आहे.' बबनचे हे उत्तर ऐकून मी हसू लागलो. पोरगी फायनल करायला आम्ही दोघे..! मुलगी बापोराला जायच्या दिवशी बबनचा सकाळी साडे सहा वाजता फोन आला. एवढ्या सकाळी फोन बघून मनात थोडी धाकधूक झाली. पलीकडून बबन बोलला, 'उठला की नाही?' आज आपल्याले जायच आहे. अकरा वाजतो ते..' त्याच्या भोवतालून अधिरा दिवसून येत होती. खरतर द्याबाबत चार पार वेळा बोलणे होऊन गेले होते. जायच्या दिवशी माझ्या निरोपवत त्याचा आगमही पकडला फोन येऊन गेला. शेवटी लवकर तयारी करीत घेतला. आम्ही निघत असताना बबनरावने मला गाडी दिली आणि तो मात्र सारखा वळून बघत असल्याचे मला लक्षात आले. मुलगी छतावर आली होती आणि तिने सम्राईल दिले हे मला गावाच्या भिरमरीत दिसले होते. मित्राच्या मुलगी लक्षात आली हे मी समजलो. मुलगी लक्षात आल्याचे काकांना कळवले. तसे ते पुढच्या तयारीला लागले. गंमत चार पाहयला तिकडची मंडळी जेवत येत होती. मुलींनी आले. मी मजा घेत येऊ लागलो. घाने मला आदल्या दिवशीच बोलावून घेतले होते. सकाळपासून हा अवस्थ भासत होता. त्यांची येणारी वेळ दुपारीच होती. हा मात्र सारखा रस्त्याकडे बघत असल्याचे जाणवले. फॅशियन कलेवाचीही त्याने माहिती घेतली. त्यांच्या येण्यापर्यंत किमान दोन, तीनदा तो फ्रेश झाला होता. सेंट, पावडर सारेकाही त्याने वापरले. त्याची अधिरता बघून मी स्वतःत हसत होतो. शेवटी मंडळी आली आणि मंगल परिणय निश्चित झाला होता. त्याच्या साक्षागवात आम्ही उमाल केली होती. सुरेखा दाहिनी गमतीशीर होता. आम्ही त्यांची येतलेली फिरकी त्यांनी मनावर न घेता मस्त दाद देऊन आमचीही फिरकी घेत होता. आता लग्न चढाव आहे होते त्यापुढीच्या बॅचवर पाटीला जाताना हा पट नजरेपुढून सरकून जात होता. ■ ■

आनंद बुद्ध विहार

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सभागृह, आनंद नगर, सिताबडी, नागपूर. विहार समोर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा अर्धाकृती पुतळा आहे. विहार मोठे असून येथे विविध कार्यक्रम होतात. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी या वस्तीला अनेकदा भेटी दिल्या आहेत. सामाजिक, राजकीय, आर्थिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक केंद्र चा हा परिसर आहे.

संवाद मित्र, डी.आर. कांबळे
8600924170

धम्म आचरण करून मन शुद्ध करा : शारदा मोटघर

नागपूर : वर्षावासच्या काळात भिक्षु जंगलात राहत असताना भिती वाटायची करूणा, मैत्री, समता हि भावना असेल तर भीती वाटण्याचे कारण नाही धम्म धागा बांधला म्हणजे धम्माची ओळख प्राणिमात्रांच्या विषयी करूणा असली पाहिजे. मन शुद्ध व स्वच्छ असले पाहिजे स्वतः चे रक्षण धम्माचे आचरण केले तरच शक्य आहे असे अध्यक्षीय भाषणात शारदा मोटघरे यांनी सांगितले. तथागताने 'अत्त दिप भव' चा संदेश दिला. तुम्हाला स्वतःलाच आपले जीवन जगण्याची कला शिकता आली पाहिजे असे पोणिंगमा लोखंडे यांनी सांगितले. हरिश कावरे यांनी मनोगत व्यक्त करताना सांगितले की, बीमाचा क्लेम मृत्यू नंतरच कुटुंबाला मिळत असतो. Mutual fund जास्त कालावधी चा असेल तर फायदा मिळू शकतो. फायनांस लिटरेट बद्दल माहिती देताना सांगितले की, आपण पैसे कमवतो आणि थोडीफार गुंतवणूक करण्याचा प्रयत्न करतो पण योग्य नियोजन करीत नाही कमावल्या मनुष्याला किंवा कुटुंबातील व्यक्तीला काही होत असेल तर आपल्या समोर प्रश्न निर्माण होतो. जस-जसे वय वाढत जाते आणि योग्य नियोजन

नसल्यामुळे गुंतवणूक योग्य प्रकारे होत नाही वयोगटांदा 80 वर्षांपर्यंत वाढली आहे. 60 वर्षांपर्यंत व्यवस्थित जगता आले पाहिजे याकरिता नियोजन योग्य प्रकारे केले पाहिजे. 12 ते 15 टक्के औषधोपचाराचा खर्च प्रत्येक वर्षी वाढतो आहे. नियोजन असे असले पाहिजे की, महागाई मध्ये हि गुंतवणूक करता आली पाहिजे. जमीन खरेदी प्रापटी फार जास्त नफा देणार नाही. स्टॉक मार्केट मध्ये गुंतवणूक करावयाची असेल तर त्याचे संपूर्ण ज्ञान असणे आवश्यक आहे *Mutual fund एक चांगली गुंतवणूक आहे.

*यात 5 वर्षापेक्षा जास्त गुंतवणूक केली तर 12 टक्के च्या वर बेनीफिट मिळू शकतो. पगार झाल्याबरोबर गुंतवणूक केल्यास त्याचा फायदा सेवानिवृत्ती नंतर फायदा होऊ शकतो असे राजेश लोखंडे यांनी सांगितले. समापन गाथा देविदास राजूत, राष्ट्रगीत संगीता पाटील, पानतावणे, वर्षा टेंभेकर, अरुणा पाटील, प्रकाश सोनटके यांनी वाढदिवसाच्या शुभेच्छा दिल्या. संचालन डॉ. शंकर खोब्रागडे आभार अॅड. हंसराजजी भागे यांनी केले.

संघरत बुद्ध विहारत वर्षावास निमित्ताने त्याख्यान

याबद्दलची महत्त्वपूर्ण माहिती आपल्या भाषणातून दिली. समता सैनिक दलाच्या महिला बिंग्याच्या अध्यक्ष रंजना वासे यांनी विहारत पुरुषांचा सहभाग का कमी असतो महिलांनी धम्म समजून घेतांना आचरणात आणणे महत्त्वाचे आहे या बद्दलचे महत्त्व समजून सांगितले. ज्योती आळवे यांनी श्रावण पोणिंगमेचे महत्त्व समजावून सांगितले. संचालन छयाा ढोक यांनी केले. आभार प्रदर्शन रीता कोसरे यांनी केले. कार्यक्रमाला यशस्वीतेकरिता निर्मला लांजेवार, शोभा खडसे, मृतू आई, सुचित्रा धनविजय, धनश्री पाटील अंजनाबाई सुटे माया गायकवाड इत्यादींनी परिश्रम घेतले.

नागपूर : श्रीगुरुदेव सेवामंडळ, नागपूरच्या वतिने 9 ऑगस्ट क्रांती दिनाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे प्रमुख अतिथी सुरेंद्र बुराडे होते. 9 ऑगस्ट 'करो या मरो' या एका संदेशामुळे प्रखर राष्ट्र भक्तीची भावना सर्वसामान्यांमध्ये जागृत झाली व स्वातंत्र्याच्या लढा यशस्वी झाला असे मत व्यक्त केले. देवभक्तीतून देशभक्ती राष्ट्रसंतानी आपणास सांगितली असे प्रास्ताविकातून प्रा. टेकाडे यांनी मांडले. स्वातंत्र्ययोद्धां प्रति आदरांजली वाहून आम्ही

प्रखर राष्ट्रभक्तीमुळे भारत मजबूत : सुरेंद्र बुराडे

स्वातंत्र्ययोद्धांच्या ऋणातून मुक्त होऊ शकत नाही असे कार्यक्रमाचे अध्यक्ष अशोक यावले यांनी स्पष्ट केले. कार्यक्रमाचे संचालन राजेश कुंभलकर यांनी व

आभार प्रदर्शन दिलीप सुर्कार यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या क्रांती गिताने कार्यक्रमाची सुरवात झाली. कार्यक्रमााला सचिव विट्ठल पुनसे, प्रचारप्रमुख सियाराम चावके, मुरलीधर मरड, संगिता जावळे, राजु पवार, माधने, तळवेकर, अशोक काकडे, ललीत खवसे बहुसंख्य गुरुदेव प्रेमी उपस्थित होते. राष्ट्रवंदनेने कार्यक्रमाची सांगता झाली.

जागतिक आदिवासी दिन साजरा करण्यात अमेरिकेतील आदिवासींचे मोठे योगदान : डॉ. एम.एस. वानखेडे

नागपूर : नालंदा नगर बुद्ध विहारत आदिवासींचा आंतरराष्ट्रीय दिवस म्हणून साजरा करण्यात आला. सेवानिवृत्त प्रा. डॉ. एम. एस. वानखेडे यांनी आदिवासींच्या आंतरराष्ट्रीय दिवसावर मार्गदर्शन केले. बिरसा मुंडा यांनी त्यांच्या आयुष्यात चांगले कार्य केले होते. त्यांचा जन्म 15 नोव्हेंबर 1875 ला झाला होता आणि अगदी वयाच्या 25 व्या वर्षी दि. 9 जून 1900 ला त्यांचा मृत्यू झाला. बिरसा मुंडा हे जनतेचे लोक नायक होते. त्यांनी 19 व्या शतकामध्ये आदिवासींच्या धार्मिक आंदोलनाचे नेतृत्व केले. त्यांनी आदिवासींची अस्मिता कायम ठेवण्यासाठी प्रयत्न केले होते. बिरसा मुंडांनी सर्व आदिवासींना संगटीत केले होते. आदिवासींना सतर्क करण्यासाठी बिरसा मुंडा कार्यरत राहिले होते. सावधानपणे अनेक लोक बिरसा मुंडांच्या विचारांवर विश्वास ठेवायला लागले होते. भारत सरकारच्या केंद्रीय मंत्रिमंडळाने 10 नोव्हेंबर 2021 ला बैठक आयोजित केली होती. बिरसा मुंडांची जयंती 15 नोव्हेंबर ला 'जनजातीय गौरव दिवस' म्हणून घोषित केला होता. आता बिरसा मुंडांचे नाव संपूर्ण विश्वात आणि भारतातही प्रसिद्ध आहे. जागतिक आदिवासी लोकांचा आंतरराष्ट्रीय दिवस दरवर्षी 9 ऑगस्ट रोजी जगभरातील स्थानिक समस्यांमध्ये हक्कांचे जागृती आणि संरक्षण करण्यासाठी साजरा केला जातो. हा कार्यक्रम पर्यावरण संरक्षणसारख्या जागतिक समस्यांमध्ये सुधारणा करणाऱ्या स्थानिक लोक करत असलेल्या कामगिरी आणि योगदानाला देखील ओळखतो. 18 मार्च 2025 ला वैश्विक स्तरावर आदिवासींची लोकसंख्या विश्वात

जवळजवळ 90 देशात 476 दशलक्ष आदिवासी लोक निवास करत आहेत. 9 ऑगस्ट हा जागतिक आदिवासी दिवस आदिवासी बांधवांसाठी अत्यंत महत्त्वाचा आहे. हा दिवस आदिवासी समाजाच्या अस्मिता, आत्मसन्मान आणि गौरवाचा दिवस आहे. जंगलाचे संवर्धन करताना निसर्गाशी असलेलं त्यांचं नातं आणि त्यांची सांस्कृतिक विविधता जपली पाहिजे. अस्मिता आणि आत्मसन्मान हा दिवस आदिवासींच्या अस्मितेचा, आत्मसन्मानाचा आणि अभिमानाचा आहे. निसर्गाशी एकरूपता आदिवासी बांधव निसर्गाच्या जवळ राहून त्यांचं संवर्धन करतात. त्यांची संस्कृती, परंपरा आणि जीवनशैली व्यवस्थितपणे जपली पाहिजे. आदिवासी समाजाचा वारसा हा आपल्या भारतीय संस्कृतीचा अविभाज्य भाग आहे. त्यांची जीवनशैली, कला, संगीत, नृत्य, आणि पारंपरिक ज्ञान यांचा आपल्या संस्कृतीवर मोठा प्रभाव आहे. जागतिक आदिवासी दिन साजरा करण्यात अमेरिकेतील

आदिवासींचे मोठे योगदान आहे. अमेरिकेत दरवर्षी 12 ऑक्टोबरला कोलंबस दिन साजरा केला जातो. तेथील आदिवासींचा असा विश्वास होता की कोलंबस वसाहतवादी राजवटीचे प्रतिनिधित्व करतो, ज्यासाठी मोठ्या प्रमाणात नरसंहार झाला होता. म्हणूनच कोलंबस दिनाऐवजी आदिवासी दिन साजरा केला पाहिजे. यासाठी 1977 मध्ये जिनिका येथे आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन करण्यात आले होते. या परिषदेत कोलंबस दिनाऐवजी आदिवासी दिन साजरा करण्याची मागणी करण्यात आली. 1989 पासून आदिवासी समाजातील लोकांनी हा दिवस साजरा करण्यास सुरुवात केली. यानंतर दरवर्षी 12 ऑक्टोबर रोजी कोलंबस दिनाऐवजी आदिवासी दिन साजरा करण्यात आला. यानंतर, 1994 मध्ये, संयुक्त राष्ट्रेने अधिकृतपणे 9 ऑगस्ट रोजी आदिवासी दिवस साजरा करण्याची घोषणा केली. या दिवशी, संयुक्त राष्ट्र आणि जगभरातील अनेक देशांच्या सरकारी संस्थांसह, आदिवासी समाजातील लोक, आदिवासी संघटना सामूहिक उत्सव आयोजित करतात. अशा वेळीस हेल्थ इन्शुरन्स एक स्ट्रींग सपोर्ट बनतो. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष आयु. रत्नाकर मेश्राम, सूत्रसंचालक आयु. प्रमोद जयकर, आयु. प्रमोद गोडवाटे यांनी कार्यक्रमाची सांगता केली. भोजराज मोडक, मुरलीधर हाडके, अशोक हजारे, केशवराव बहादुर, भागवतराव बळसोड, आनंद देते, यशपाल गणवीर, भास्कर नंदे, डॉ. खेमचंद डोंगरे, विलास शेळके, योगेश धनविजय, सुजाता तामगाडे इतर व्यक्ती कार्यक्रमाला उपस्थित होते

बुद्ध विचारातच सुख, समृद्धीचा मार्ग : भूपेंद्र गणवीर

जीवन हे अमूल्य आहे. त्याचा प्रत्येक क्षण सुखात, आनंदात घालवा. त्यासाठी बुद्धाची करूणा व सजगता आत्मसाध करा. शेवटी अमेरिका व भारताच्या ट्रिफकादाला सर्श करताना गणवीर म्हणाले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जगातले सर्वश्रेष्ठ अर्थतज्ञ होते. त्यांनी अनिश्चित व्यापाराचा विचार दिला होता. त्यात जगात जे, जे धान्य, वस्तू स्वस्त असतील. त्यांनी आपल्याला गरज असेल. तर त्यांची आयात करावी. अन् दुसऱ्या देशांना गरज असेल. त्या स्वस्त मालाची निर्यात

करावी. जेणे करून जगातील सर्व गरिबांना स्वस्त माल मिळेल. यातून जगातील गोरगरिबांचे जगणे सुखकर होईल. हा जागतिक कल्याणाचा विचार होता. मात्र आरएसएस सारख्या संघटनांनी स्वदेशीच्या नावावर खोटाप्रचार केला आणि भांडवलशाही आणली. त्या भांडवालाशाही आणि संघशाहीने हातात घालून सत्ता व संपत्ती आपल्या घशात घातली. 80 टक्के जनतेला गरीब व मध्यमवर्गीयात लोटले. ही जोडी, ही साखळी तोडण्यासाठी सज्ज व्हा. तेव्हाच नोकऱ्या, न्याय, समता, आरक्षण, खऱ्या स्वातंत्र्याची आणि स्वाभिमानाची भाकरी मिळेल. यासाठी तरूणांना जागवा असेही ते म्हणाले. रमाई बुद्ध विहार प्रबोधन कार्यक्रमात भूपेंद्र गणवीर यांना 'जनता' ग्रंथ भेट

अन्व घर्मांनी मंगळ, राहू, केतू, शनी आदी ग्रह,तारे सांगितले. पापपुण्य सांगितले. त्यांना शांत कराल. तरच सुखी व्हाल असे भट दाखवून पुरोहितशाही स्थापित केली. त्या माध्यमातून लुटीचा ळंदा सुरू केला. ते पापपुण्य, वत, ग्रह, ताऱ्यांची भीती लावाडा. अन् शोषणाच्या पडदांतून मुक्त व्हा. सुर्य उगवतही नाही आणि मावळतही नाही. हे विज्ञाननिष्ठानी सिध्द केले. सुर्याभोवती पृथ्वी फिरते. त्यातून प्रकाश,अंधाराची प्रकिया घडते. हे समजून घेण्याची गरज आहे. बुद्धाची पंचसुत्री अनेकदा दाखले व घटनांच्या माध्यमातून समजावून सांगितले.

-भूपेंद्र गणवीर

देवून सत्कार अध्यक्ष आदिनाथ श्यामकुवर व अन्य मान्यवरांनी केला. संचालन दिलिप लेहगावकर यांनी केले. यावेळी अनेक मान्यवरांनी विहारास देणग्या दिल्या. लिमा गणवीर यांनी खीरदाव व दयानंद कांबळे यांनी फलदान केले.

वाढदिवसाच्या निमित्त डॉ. अजय चिकाटे यांचा सत्कार

कळमेश्वर : इंदिरा गांधी कला वाणिज्य महाविद्यालय कळमेश्वर येथे आज प्राचार्य डॉ. अजय चिकाटे यांच्या 62 व्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने महाविद्यालयात प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी प्राचार्य डॉ. चिकाटे यांचे अभिष्टचिंतन करून शुभेच्छा दिल्या. पीपल्स वेल्फेअर सोसायटी चे सहसचिव श्री. धर्मद बनसोड यांनी डॉ. चिकाटे यांचा पुष्पगुच्छ देऊन सत्कार केला. याप्रसंगी प्रा. राजेंद्र काम्बळे, प्रा. गणेश जोत, हेमंत बागडे, राजेश घोडेस्वार,

विभागाच्या वतीने वृक्षारोपन करण्यात आले. कार्यक्रमााला सुकन्या घाटोळे, मंजुषा कापसे, उमाकांत बळे, चेतन ठवरे, हर्षा गाणार, दीपा बिडकर, किशोर दुर्गे, राकेश लोहकरे, महेश देवघरे आदि प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचारी हजर होते.

अमरावतीचा उदयोन्मुख क्रिकेट खेळाडू अथर्व दांडगे याची यशस्वी वाटचाल

अमरावती : कठोर मेहनतीच्या आणि सातत्यपूर्ण खेळ्याच्या जोरावर उदयोन्मुख क्रिकेटपटू अथर्व अमोल दांडगे याने

अथर्वने अमरावती, विदर्भ आणि महाराष्ट्र संघांचे प्रतिनिधित्व केले आहे. तो नागपूर, अंजनगाव, भुवनेश्वर, अमरावती आणि

गनोरी येथे विविध क्रिकेट स्पर्धांसाठी खेळून आपल्या खेळाचा ठसा उमटवत आहे. सध्या तो साक्षरा पॅराडाइज इंग्लिश हायस्कूलच्या क्रिकेट टीमचा कर्णधार म्हणून कार्यरत असून, इयत्ता 9 वी मध्ये शिकत आहे.त्याच्या नेतृत्वाखाली शाळेच्या संघाने अनेक सामने जिंकले आहेत. गेल्या 3 वर्षांपासून क्रिकेटमध्ये सक्रिय असलेला अथर्व एक वक्तशीर, मेहनती आणि समर्पित खेळडू म्हणून ओळखला जातो. त्याच्या एकूण कामगिरीवरून हे निश्चितपणे

म्हणता येते की अथर्व दांडगे हा भविष्यात एक उत्तम क्रिकेटपटू म्हणून राष्ट्रीय स्तरावर आपल्या कर्तृत्वाचे झळकू शकतो. योग्य प्रशिक्षण व संधी मिळाल्यास तो वरिष्ठ गटातही महत्त्वपूर्ण स्थान मिळवू शकेल.

संत गाडगेबाबा बहुद्देशीय आश्रम
आणि
बुद्ध विहार समन्वय समिती
द्वारा आयोजित

मुलांचे अभ्यासात आई वडिलांची भूमिका

पती-पत्नी शिबिर

दिनांक
शनि 30-रवि 31ऑगस्ट, 2025
वेळ सकाळी 8.30 ते सायं 6

स्थळ
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
सांस्कृतिक भवन (बानाई)दुसरा माळा,
ऊर्खेवला कॉलनी, वर्धा रोड नागपुर

उद्घाटक - सरदार जगजित सिंग
प्रमुख पाहुणे - अरविंद गेडाम, अध्यक्ष बानाई

समारोप सायं. 4.00 वा. - डॉ.एन.डी.पाटील
प्रमुख पाहुणे - प्रा.डॉ.राधाताई पहाडे पवार

मुख्य मार्गदर्शक/संयोजक
अशोक सरस्वती बौध्द
8530980741

मुख्य आयोजक
सतीश गायकवाड मो. 9970083437
बबिता गायकवाड मो. 9665614341

प्रत्येकी शिबीर शुल्क : 500/-